

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування

Навчально-науковий інститут права та
гуманітарних наук
Кафедра інформаційного права та юридичної
журналістики

08/04-11-36М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до організації практичних занять
та виконання самостійної роботи
з навчальної дисципліни
«Правова комунікація»
для здобувачів вищої освіти
другого (магістерського) рівня
за освітньо-професійною програмою «Право»
спеціальності D8 «Право»
денної та заочної форми навчання

Рекомендовано науково-методичною
радою з якості ННІПГН
Протокол № 5 від 21.01.2026 р.

Рівне – 2026

Методичні вказівки до організації практичних занять та виконання самостійної роботи з навчальної дисципліни «Правова комунікація» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за освітньо-професійною програмою «Право» спеціальності D8 «Право» денної та заочної форми навчання. [Електронне видання] / Мітчук О. А. – Рівне : НУВГП, 2026. – 33 с.

Укладач:

Мітчук О. А., професор, доктор наук із соціальних комунікацій, професор, професор кафедри інформаційного права та юридичної журналістики.

Відповідальний за випуск: Мітчук О. А., д.н.соц.ком, в.о. завідувача кафедри інформаційного права та юридичної журналістики

Керівник групи забезпечення спеціальності D8 «Право» Швець О. М, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри правових природоохоронних дисциплін.

© О. А. Мітчук, 2026
© НУВГП, 2026

ЗМІСТ

Передмова	4
1. Опис навчальної дисципліни та її структура	6
1.1. Опис навчальної дисципліни	6
1.2. Тематика практичних занять	10
1.3. Критерії та шкала оцінювання	11
1.4. Контрольні заходи та засоби діагностики	17
2. Плани практичних занять	19
3. Самостійна робота студентів	23
4. Індивідуальна робота студентів	29
5. Рекомендована література	29

ПЕРЕДМОВА

Методичні вказівки до практичних занять і самостійної роботи з навчальної дисципліни ОК15 «Правова комунікація» розроблено з урахуванням сучасних вимог до підготовки магістрів права, для яких комунікативна компетентність є невід'ємною складовою професійної діяльності. Зростання ролі правничого дискурсу у сфері публічного управління, судочинства, правозастосування та правопросвітництва актуалізує необхідність системного опанування студентами теоретичних засад і практичних технологій юридичної взаємодії в усній, письмовій та цифровій формах.

Запропоновані методичні матеріали спрямовані на забезпечення інтеграції теоретичних положень дисципліни з практичними навичками професійної комунікації юриста. Практичні заняття орієнтовані на розвиток умінь аргументовано формулювати правову позицію, аналізувати та створювати юридичні тексти, здійснювати переговори, дотримуватися етичних стандартів професійної взаємодії, а також ефективно взаємодіяти з клієнтами, колегами, представниками правових інституцій і громадськістю.

Самостійна робота студентів розглядається як ключовий компонент освітнього процесу, що забезпечує поглиблення знань, формування дослідницьких і аналітичних умінь, розвиток критичного мислення та здатності до рефлексивного осмислення комунікативних процесів у правовій сфері. Вона передбачає опрацювання наукових джерел, виконання індивідуальних завдань, підготовку презентацій, аналіз практичних кейсів і моделювання професійних комунікативних ситуацій.

Структура методичних вказівок відповідає логіці

тематичного плану дисципліни та включає рекомендації щодо підготовки до практичних занять, орієнтовні питання для обговорення, завдання для індивідуальної та групової роботи, а також вимоги до оформлення результатів навчальної діяльності. Матеріали покликані сприяти формуванню у здобувачів цілісного уявлення про правову комунікацію як інструмент професійної взаємодії та розвитку їхньої здатності застосовувати комунікативні стратегії у складних правових і соціальних контекстах.

Методичні вказівки адресовані здобувачам другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю «Право», а також можуть бути використані викладачами як допоміжний інструмент організації практико-орієнтованого навчання у сфері правничої комунікації.

Структура методичних вказівок відповідає логіці тематичного плану дисципліни та включає рекомендації щодо підготовки до практичних занять, орієнтовні питання для обговорення, завдання для індивідуальної та групової роботи, а також вимоги до оформлення результатів навчальної діяльності. Матеріали покликані сприяти формуванню у здобувачів цілісного уявлення про правову комунікацію як інструмент професійної взаємодії та розвитку їхньої здатності застосовувати комунікативні стратегії у складних правових і соціальних контекстах.

Методичні вказівки адресовані здобувачам другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю «Право», а також можуть бути використані викладачами як допоміжний інструмент організації практико-орієнтованого навчання у сфері правничої комунікації.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ЇЇ СТРУКТУРА

1.1 Опис навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Правова комунікація» є формування системного розуміння комунікаційної природи юридичної діяльності; опанування стратегій аргументативної, риторичної та дискурсивної організації юридичного повідомлення; забезпечення точності правничої мови, етичності комунікативної поведінки та здатності до міжінституційної й публічної правової комунікації в умовах цифрового медіасередовища.

Завданнями дисципліни є:

-окреслити теоретико-методологічні засади правової комунікації як міждисциплінарного феномена на перетині права, лінгвістики, риторики та комунікативістики;

-розкрити специфіку правничого дискурсу, його жанрово-стильову диференціацію та функціональні характеристики в судовій, адвокатській, нотаріальній, нормотворчій і медіаційній практиці;

-розвинути вміння усної професійної комунікації: аргументації, ведення переговорів, судових дебатів, консультаційної взаємодії з клієнтом та публічних виступів;

- ознайомити з медіаційними та переговорними технологіями як інструментами альтернативного врегулювання спорів і конструктивного правового діалогу;

-сформувати здатність до критичного аналізу правових повідомлень, інтерпретації юридичних текстів і протидії маніпулятивним практикам у

правовому інформаційному просторі.

Вивчення освітньої компоненти супроводжується набуттям таких компетентностей та результатів навчання:

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою у професійній сфері як усно, так і письмово.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Фахові компетентності спеціальності (ФК):

СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

СК8. Здатність застосовувати медіацію та інші правові інструменти альтернативного позасудового розгляду та вирішення правових спорів.

СК11. Здатність критично оцінювати ефективність представництва і захисту прав, свобод та інтересів клієнтів.

СК12. Здатність розвивати та утверджувати етичні стандарти правничої діяльності, стандарти професійної незалежності та відповідальності правника.

СК13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.

Опанувавши дисципліну «Правова комунікація» здобувачі освіти повинні володіти такими **результатами навчання:**

PH2. Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами.

PH3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

PH4. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки.

PH5. Вільно спілкуватися правничою іноземною мовою (однією з офіційних мов Ради Європи) усно і письмово.

PH6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.

PH7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

PH8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

PH17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування різних сферах професійної діяльності.

За підсумками вивчення курсу формуються

соціальні навички soft skills: здатність логічно обґрунтовувати свою позицію, здатність до навчання, знаходити вихід із складних ситуацій, ініціативність, вміння працювати в команді, комплексне рішення проблем, формування власної думки, вміння слухати та запитувати, комунікабельність, стресостійкість, креативність, правильно ставити запитання, обґрунтовувати свою думку, правильно ставити задачі, здатність до навчання та інші.

1.2. Тематика практичних занять

№	Назва теми	К-сть годин, денна форма	К-сть годин, заочна форма
1	Тема 1. Теоретико-методологічні засади правової комунікації	1	1
2	Тема 2. Правничий дискурс і мова права	1	1
3	Тема 3. Юридичне письмо (legal writing) як інструмент професійної діяльності	2	1
4	Тема 4. Усна правова комунікація та юридична риторика	2	1
5	Тема 5. Переговори та медіація у правовій комунікації	2	1
6	Тема 6. Етичні та деонтологічні стандарти правової комунікації	2	1
7	Тема 7. Публічна правова комунікація і взаємодія з медіа	2	1
8	Тема 8. Цифровізація та інновації у правовій комунікації	2	1
	Всього	16	14

1.3. Критерії та шкала оцінювання

Основні критерії, що характеризують рівень компетентності здобувача вищої освіти при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролів з навчальної дисципліни:

- виконання всіх видів навчальної роботи, що передбачені силабусом;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах;
- вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;
- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач;
- вміння аналізувати достовірність одержаних результатів;
- своєчасність виконання;
- дотримання вимог до оформлення.

Критерії оцінювання практичних завдань (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

- 0% – завдання не виконано;
- 40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру, порушені терміни виконання та вимоги до оформлення;
- 60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки, порушені терміни виконання та вимоги до оформлення;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (висновки, оформлення тощо);

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

*у разі колективного виконання завдань передбачається розподіл балів між виконавцями.

Розподіл балів за практичними заняттями та формами контролю

Вид занять	Бали	Форми контролю
Поточна складова оцінювання		
Змістовий модуль 1		
Тема 1. Теоретико-методологічні засади правової комунікації. Мета: Визначити сутнісні характеристики правової комунікації як професійної взаємодії. З'ясувати функціональні моделі та структуру правової комунікації. Охарактеризувати суб'єктів, канали та контексти юридичної взаємодії. Використовуючи аналіз конкретних правових ситуацій, визначити комунікативні бар'єри та шляхи їх подолання.	6	Форми проведення занять – практичне заняття. Методи та технології навчання – комбіноване практичне заняття: доповіді, повідомлення, які переходять у розгорнуту дискусію в аудиторії. Форма контролю – підготовка презентації.

<p>Тема 2. Правничий дискурс і мова права Мета: Визначити дискурсивні особливості правничої мови. З'ясувати специфіку юридичної термінології та стилістики правових текстів. Охарактеризувати жанрову диференціацію правничого дискурсу. На основі аналізу правових документів визначити типові мовні помилки та комунікативні ризики.</p>	6	<p>Форми проведення занять – практичне заняття. Методи та технології навчання – комбіноване практичне заняття: доповіді, повідомлення, які переходять у розгорнуту дискусію в аудиторії. Форма контролю – підготовка презентації.</p>
<p>Тема 3. Юридичне письмо (legal writing) Мета: Визначити принципи юридичного письма та логіку побудови правничого тексту. З'ясувати вимоги до структури процесуальних і договірних документів. Охарактеризувати техніки редагування та стилістичного вдосконалення юридичних текстів.</p>	6	<p>Форми проведення занять – практичне заняття. Методи та технології навчання – комбіноване практичне заняття: доповіді, повідомлення, дискусія. Форма контролю – підготовка</p>

Використовуючи аналіз практичних кейсів, здійснити оцінювання якості юридичного документа.		презентації.
<p>Тема 4. Усна правова комунікація та юридична риторика</p> <p>Мета:</p> <p>Визначити риторичні особливості усної правової комунікації.</p> <p>З'ясувати механізми аргументації та переконання у професійній діяльності юриста.</p> <p>Охарактеризувати специфіку судових дебатів і консультаційної взаємодії.</p> <p>На основі моделювання ситуацій відпрацювати техніки публічного правового виступу.</p>	6	<p>Форми проведення занять –</p> <p>практичне заняття.</p> <p>Методи та технології навчання –</p> <p>комбіноване практичне заняття: виступи, рольова дискусія.</p> <p>Форма контролю – підготовка презентації.</p>
Змістовий модуль 2		
<p>Тема 5. Переговори та медіація у правовій комунікації</p> <p>Мета:</p> <p>Визначити комунікативну природу правових переговорів.</p> <p>З'ясувати роль медіації у</p>	6	<p>Форми проведення занять –</p> <p>практичне заняття.</p> <p>Методи та технології навчання –</p>

<p>врегулюванні правових конфліктів. Охарактеризувати переговорні стратегії та техніки активного слухання. Використовуючи аналіз кейсів, змоделювати процес досягнення правового компромісу.</p>		<p>комбіноване практичне заняття: кейс-аналіз, дискусія. Форма контролю – підготовка презентації.</p>
<p>Тема 6. Етичні та деонтологічні стандарти правової комунікації Мета: Визначити етичні засади правничої комунікації. З'ясувати значення конфіденційності та професійної відповідальності юриста. Охарактеризувати комунікативні дилеми у правничій практиці. На основі аналізу ситуацій сформувати алгоритми етично коректної правової взаємодії.</p>	6	<p>Форми проведення занять – практичне заняття. Методи та технології навчання – комбіноване практичне заняття: повідомлення, дискусія. Форма контролю – підготовка презентації.</p>
<p>Тема 7. Публічна правова комунікація і взаємодія з медіа Мета: Визначити специфіку публічної правової</p>	6	<p>Форми проведення занять – практичне заняття. Методи та</p>

<p>комунікації. З'ясувати роль юриста у медіапросторі та правопросвітницькій діяльності. Охарактеризувати комунікативні стратегії взаємодії правових інституцій із громадськістю. На основі аналізу медіакейсів оцінити ефективність публічних правових повідомлень.</p>		<p>технології навчання – комбіноване практичне заняття: презентації, дискусія. Форма контролю – підготовка презентації.</p>
<p>Тема 8. Цифровізація та інновації у правовій комунікації Мета: Визначити вплив цифрових технологій на правову комунікацію. З'ясувати особливості онлайн-взаємодії у правничій діяльності. Охарактеризувати можливості та ризики використання цифрових сервісів і ШІ. На основі аналізу практичних ситуацій оцінити ефективність цифрових інструментів правової взаємодії.</p>	6	<p>Форми проведення занять – практичне заняття. Методи та технології навчання – комбіноване практичне заняття: доповіді, дискусія. Форма контролю – підготовка презентації.</p>
Усього	поточна	60

складова оцінювання:		
Підсумкова складова оцінювання		
<i>2.1 Модульний контроль №1</i>	20	<i>Тести</i>
<i>2.2 Модульний контроль №2</i>	20	<i>Тести</i>
Усього підсумкова складова оцінювання:	40	
РАЗОМ:	100	

Шкала оцінювання

Кількість набраних студентом балів	Оцінка за національною шкалою
90-100 балів	Відмінно
82-89 балів	Добре
74-81 балів	
64-73 балів	Задовільно
60-63 балів	
35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання
1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу

1.4. Контрольні заходи та засоби діагностики

Поточний контроль знань студентів з освітньої компоненти проводиться за такими формами:

- оцінювання активності та роботи здобувачів освіти на лекціях;

- усне опитування на практичних заняттях або підготовка, презентація і обговорення укладеного та проаналізованого прикладного матеріалу;
- виконання контрольних або тематично-творчих робіт та тестових завдань;
- участь в обговоренні проблемних питань / дискусія;
- використовуючи отримані навички практико-орієнтованого навчання крізь аналіз конкретних ситуацій (Case-study) аналітичні доповіді;
- виконання поточних контрольних робіт за темами змістових модулів та тестових завдань.

2. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Теоретико-методологічні засади правової комунікації

Мета:

Визначити сутність правової комунікації як складника професійної діяльності юриста.

З'ясувати функціональні особливості комунікаційної взаємодії у правовій сфері.

Охарактеризувати суб'єктів, канали та контексти правової комунікації.

Використовуючи аналіз ситуацій, окреслити бар'єри та ризики правової комунікативної взаємодії.

Кейс 1. Аналіз комунікаційної ситуації «юрист – клієнт» у процесі первинної правової консультації (визначення ролей, каналів, бар'єрів).

Кейс 2. Моделювання комунікації між органом влади та громадськістю під час роз'яснення правових нововведень.

Форми проведення занять – практичне заняття.

Методи та технології навчання – комбіноване практичне заняття: доповіді, повідомлення, які переходять у розгорнуту дискусію в аудиторії.

Форма контролю – підготовка презентації.

Тема 2. Правничий дискурс і мова права

Мета:

Визначити мовні особливості правничого дискурсу.

З'ясувати специфіку юридичної термінології та стилістичних норм правничого мовлення.

Охарактеризувати жанрові різновиди правничих текстів.

На основі ситуаційного аналізу визначити типові помилки юридичної мови та їх наслідки.

Кейс 1. Редагування фрагмента процесуального документа з порушенням мовних норм.

Кейс 2. Порівняльний аналіз судового рішення та медійної інтерпретації цього рішення.

Форми проведення занять – практичне заняття.

Методи та технології навчання – комбіноване практичне заняття: доповіді, повідомлення, які переходять у розгорнуту дискусію в аудиторії.

Форма контролю – підготовка презентації.

Тема 3. Юридичне письмо (legal writing)

Мета:

Визначити принципи структурування юридичного тексту.

З'ясувати логіку побудови правової аргументації у письмових документах.

Охарактеризувати жанрові особливості юридичного письма.

Через аналіз кейсів визначити типові комунікативні недоліки юридичних документів.

Кейс 1. Розроблення структури правового висновку за заданою фабулою.

Кейс 2. Аналіз договору з виявленням комунікативних ризиків і неоднозначних формулювань.

Форми проведення занять – практичне заняття.

Методи та технології навчання – комбіноване практичне заняття: доповіді, повідомлення, які переходять у розгорнуту дискусію в аудиторії.

Форма контролю – підготовка презентації.

Тема 4. Усна правова комунікація та юридична риторика

Мета:

Визначити роль риторики у професійній

діяльності юриста.

З'ясувати специфіку аргументативних стратегій судової промови.

Охарактеризувати комунікативні моделі консультаційної взаємодії.

На основі ситуаційного аналізу дослідити ефективність переконувального мовлення.

Кейс 1. Моделювання фрагмента судових дебатів із подальшим аналізом аргументації.

Кейс 2. Рольова гра «складна консультація клієнта» з оцінюванням комунікативних стратегій.

Форми проведення занять – практичне заняття.

Методи та технології навчання – комбіноване практичне заняття: доповіді, повідомлення, які переходять у розгорнуту дискусію в аудиторії.

Форма контролю – підготовка презентації.

Тема 5. Переговори та медіація у правовій комунікації

Мета:

Визначити комунікативну природу правового конфлікту.

З'ясувати особливості переговорного процесу у правовій сфері.

Охарактеризувати медіаційні техніки взаємодії.

На основі кейсів дослідити роль комунікації у досягненні компромісу.

Кейс 1. Моделювання переговорів між сторонами господарського спору.

Кейс 2. Аналіз медіаційної сесії з ідентифікацією технік активного слухання.

Форми проведення занять – практичне заняття.

Методи та технології навчання – комбіноване практичне заняття: доповіді, повідомлення, які

переходять у розгорнуту дискусію в аудиторії.

Форма контролю – підготовка презентації.

Тема 6. Етичні та деонтологічні стандарти правової комунікації

Мета:

Визначити етичні засади правничої комунікації.

З'ясувати роль конфіденційності та професійної відповідальності.

Охарактеризувати комунікативні аспекти професійної етики юриста.

Через аналіз ситуацій визначити межі допустимої комунікативної поведінки.

Кейс 1. Аналіз етичної дилеми у взаємодії юриста з клієнтом.

Кейс 2. Оцінювання комунікативної поведінки адвоката у публічному просторі.

Форми проведення занять – практичне заняття.

Методи та технології навчання – комбіноване практичне заняття: доповіді, повідомлення, які переходять у розгорнуту дискусію в аудиторії.

Форма контролю – підготовка презентації.

Тема 7. Публічна правова комунікація і взаємодія з медіа

Мета:

Визначити специфіку правової комунікації у публічному просторі.

З'ясувати роль медіа у трансляції правової інформації.

Охарактеризувати жанри публічної правничої комунікації.

На основі ситуаційного аналізу дослідити ризики медіаінтерпретації права.

Кейс 1. Підготовка публічного коментаря юриста щодо резонансної справи.

Кейс 2. Аналіз пресконференції правової інституції як комунікативного процесу.

Форми проведення занять – практичне заняття.

Методи та технології навчання – комбіноване практичне заняття: доповіді, повідомлення, які переходять у розгорнуту дискусію в аудиторії.

Форма контролю – підготовка презентації.

Тема 8. Цифровізація та інновації у правовій комунікації

Мета:

Визначити особливості цифрової правової комунікації.

З'ясувати роль електронних сервісів у правничій діяльності.

Охарактеризувати комунікативні ризики онлайн-взаємодії.

Через аналіз кейсів дослідити вплив цифрових технологій на юридичну практику.

Кейс 1. Аналіз онлайн-консультації юриста з позицій професійних стандартів.

Кейс 2. Оцінювання використання цифрових платформ у судовій комунікації.

Форми проведення занять – практичне заняття.

Методи та технології навчання – комбіноване практичне заняття: доповіді, повідомлення, які переходять у розгорнуту дискусію в аудиторії.

Форма контролю – підготовка презентації.

3. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Самостійна робота здобувачів освіти спрямована на поглиблення теоретичних знань із правової

комунікації, формування аналітичних умінь, розвиток навичок юридичного письма, аргументованого усного мовлення та критичного осмислення комунікативних процесів у правничій діяльності. Виконання завдань передбачає поєднання теоретичного опрацювання матеріалу з аналізом реальних або змодельованих професійних ситуацій, що відображають специфіку правничого дискурсу, юридичної риторики та цифрових форм правової взаємодії.

1. Аналітичне завдання

Тема: Комунікативна модель взаємодії «юрист – клієнт» у процесі первинної правової консультації.

Здобувач аналізує структуру консультаційної взаємодії, визначає ролі учасників, комунікативні стратегії, бар'єри сприйняття правової інформації та ефективність аргументації. У висновках необхідно запропонувати рекомендації щодо оптимізації професійної взаємодії.

Аналітичне завдання (аналіз правової комунікативної ситуації)

Здобувачеві пропонується обрати реальну або змодельовану ситуацію правової взаємодії (судове засідання, правова консультація, переговори, публічний виступ правника) та здійснити її комплексний комунікативний аналіз. У межах виконання завдання необхідно окреслити контекст ситуації, визначити суб'єктів комунікації, їхні ролі та комунікативні наміри, проаналізувати канали і засоби передавання правової інформації, виявити можливі комунікативні бар'єри, конфліктогенні чинники або помилки взаємодії. Підсумковий етап роботи має передбачати формулювання висновків щодо

ефективності комунікації та пропозицій щодо її оптимізації. Роботу доцільно оформлювати у структурі: опис ситуації – аналітичний розгляд – інтерпретація – висновки.

2. Завдання з юридичного письма

Тема: Правовий висновок щодо захисту прав споживача у договірних відносинах.

Передбачає підготовку структурованого письмового документа з аналізом правової ситуації, аргументацією правової позиції та формулюванням висновків для клієнта з дотриманням стандартів юридичного письма.

Завдання з юридичного письма

Виконання цього завдання передбачає підготовку фрагмента правового документа (правовий висновок, звернення, консультаційний лист, процесуальний документ). Під час роботи необхідно визначити адресата і мету документа, дотриматися логічної структури викладу (вступ, фактичні обставини, правовий аналіз, висновки або рекомендації), забезпечити точність юридичної термінології та аргументативну послідовність. Особливу увагу слід приділити стилістичній коректності, однозначності формулювань та відповідності тексту стандартам юридичної мови. Завершальним етапом є саморедагування документа з урахуванням критеріїв ясності, лаконічності та комунікативної доцільності.

3. Дослідницьке завдання

Тема: Дискурсивні та аргументативні особливості судового рішення у цивільній справі.

Здобувач здійснює структурно-дискурсивний аналіз судового рішення, визначає мовні засоби

переконання, логіку аргументації, особливості правничої термінології та комунікативну ефективність тексту. Дослідницьке завдання (аналіз правничого дискурсу)

Здобувачеві пропонується обрати правничий текст (судове рішення, договір, правову позицію, процесуальний документ) і здійснити його дискурсивний аналіз. Методично доцільно спиратися на лінгвістичний, риторичний та комунікативний підходи, визначити композиційну структуру тексту, логіку аргументації, термінологічні особливості та стилістичні характеристики. У процесі аналізу важливо з'ясувати, які комунікативні стратегії реалізуються у тексті, та оцінити їхню ефективність у контексті правозастосування. Підсумком роботи мають стати узагальнення результатів аналізу і формулювання прикладних висновків.

4. Комунікативно-прикладне завдання

Тема: Сценарій переговорів щодо врегулювання трудового спору між працівником і роботодавцем.

Завдання передбачає моделювання переговорного процесу із визначенням позицій сторін, комунікативних стратегій, технік досягнення компромісу та аналізом етичних аспектів взаємодії. Комунікативно-прикладне завдання (сценарій консультації або переговорів)

Завдання передбачає розроблення сценарію правової консультації, переговорного процесу або медіаційної взаємодії. Під час виконання роботи необхідно визначити учасників комунікації, їхні інтереси та очікувані результати, описати етапи взаємодії (встановлення контакту, з'ясування позицій,

аргументація, досягнення домовленостей), передбачити можливі труднощі та способи їх подолання. Важливо відобразити використання комунікативних технік активного слухання, уточнення, перефразування, переконання. Сценарій доцільно доповнити коротким рефлексивним коментарем щодо ефективності обраної комунікативної стратегії.

5. Публічно-комунікаційне завдання

Тема: Підготовка правопросвітницького матеріалу для громадськості щодо змін у законодавстві про адміністративну відповідальність.

Здобувач розробляє інформаційне роз'яснення, адаптоване до широкої аудиторії, із поєднанням юридичної точності та доступності викладу, формулює практичні рекомендації для громадян. Публічно-комунікаційне завдання

У межах завдання здобувач має підготувати публічний правовий коментар або просвітницький матеріал (інформаційне роз'яснення правових змін, текст для медіа, блог). Методично важливо визначити цільову аудиторію та комунікативну мету повідомлення, забезпечити доступність викладу складної правової інформації без втрати юридичної точності. Матеріал доцільно структурувати за логікою: актуальна проблема – правове підґрунтя – пояснення – практичні рекомендації. Особливу увагу слід приділити етичним аспектам публічної правничої комунікації, уникати маніпулятивних або некоректних формулювань і забезпечити комунікативну ясність тексту.

6. Цифрове завдання

Тема: Онлайн-комунікація юриста в умовах електронного судочинства: можливості, ризики та професійні стандарти.

Здобувач аналізує приклади цифрової взаємодії, оцінює ефективність використання електронних сервісів, комунікативні ризики та відповідність онлайн-практик етичним стандартам правничої діяльності. Цифрове завдання (аналіз онлайн-правової комунікації)

Завдання полягає в аналізі прикладу цифрової правової взаємодії (онлайн-консультація, електронне судочинство, комунікація правника у соціальних мережах). У процесі виконання необхідно описати комунікативне середовище, визначити його технічні та соціальні характеристики, проаналізувати переваги та ризики цифрової комунікації (оперативність, доступність, конфіденційність, безпека). Важливо оцінити відповідність мовних і етичних норм онлайн-взаємодії професійним стандартам правничої діяльності та сформулювати рекомендації щодо підвищення ефективності цифрової комунікації. Результати роботи подаються у формі узагальненого аналітичного огляду.

Виконання самостійної роботи передбачає опору на нормативно-правові акти, судову практику та наукові джерела, логічну структурованість викладу, аргументованість висновків і дотримання академічної доброчесності. Роботи мають відображати здатність здобувача аналізувати правові комунікативні процеси, інтерпретувати юридичні тексти та застосовувати комунікативні стратегії у професійних ситуаціях.

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальне науково-дослідне завдання.	12	Реферативна робота, контрольна робота (участь у наукових заходах навчально-наукового інституту права НУВГП, інших ЗВО)
--	----	--

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Mitchuk O., Penchuk I., Podluzhna N., Shirobokova O., Tregub A. Changes in social communication as a tool of social work under the influence of digitalization. *Estudios de Economía Aplicada*. 2021. Vol. 39, № 3. Article 4717.

2. Актуальні тренди сучасного комунікативного простору : колективна монографія / за заг. ред. В. Д. Демченка. Дніпро : Грані, 2020. 100 с.

3. Кабиш О. О. Українська мова в судово-процесуальній сфері : навч.-практ. посіб. Київ : Алерта, 2019. 110 с.

4. Комунікації в публічному адмініструванні : конспект лекцій / О. В. Шебаніна та ін. Миколаїв : МНАУ, 2018. 200 с.

5. Кормич Б. А. Інформаційне право : підручник для студентів вузів. Харків : Бурун і К, 2011. 334 с.

6. Короткова Ю. М. Культура мовлення юриста : навч.-метод. посіб. Ніжин : Видавець ПП Лисенко М. М., 2020. 184 с.

7. Красноступ Г. М. Правове регулювання Інтернет-засобів масової інформації. URL: <http://old.minjust.gov.ua/24640>

8. Крикун В. Ю. Риторика : навч. посіб. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2019. 223 с.

9. Мацько О. М. Практична риторика : навч. посіб. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2019. 239 с.

10. Мітчук О., Крупський І. Інформаційно-комунікаційна діяльність: контентні та аудиторні характеристики. *Образ*. 2023. Вип. 1 (41). С. 46–54. DOI: [https://doi.org/10.21272/Obraz.2023.1\(41\)-46-54](https://doi.org/10.21272/Obraz.2023.1(41)-46-54)

11. Мітчук О. А., Цевух А. І. Стратегічна комунікація державних інституцій: виклики та можливості для України і світу. *Національні інтереси України*. 2025. № 7 (12). С. 386–399.

12. Молдован В. В. Судова риторика : навч. посіб. для студентів вузів. Київ : Кондор, 2010. 496 с.

13. Овчиннікова А. П. Риторика як суспільно-культурне явище : курс лекцій. Херсон : Олді-плюс, 2020. 175 с.

14. Олійник О. Б. Правова риторика : навч. посіб. для студентів вузів. Київ : Кондор, 2010. 166 с.

15. Олійник О. Б., Молдован В. В. Юридична риторика: теорія і практика : навч. посіб. для студентів вузів. Київ : Кондор, 2009. 213 с.

16. Палеха Ю. І., Палеха О. Ю., Горбань Ю. Л. Інформаційна культура : навч. посіб. / за заг. ред. Ю. І. Палехи. Київ : Ліра-К, 2020. 400 с.

17. Рогожин О. В. Риторика: загальна, судова, оперативна : підруч. для студ. і курсантів юрид. спец. : підруч. для студ. вищ. навч. закл. 2-ге вид., допов. Донецьк : Донецький юридичний інститут МВС України, 2012. 298 с.

18. Стратегічні комунікації в умовах гібридної війни: погляд від волонтера до науковця : монографія / за заг. ред. Л. Компанцевої. Київ : НА СБУ, 2021.

500 с.

19. Химиця Н. О. Інформаційна діяльність в органах державної влади та управління : навч. посіб. Львів : Видавництво Львівська політехніка, 2014. 148 с.

20. Холод О. М. Комунікаційні технології : підруч. Київ : Центр учбової літератури, 2013. 211 с.

21. Чукут С. А., Джига Т. В. Комунікативна політика в органах державної влади : опорний конспект лекцій до курсу «Комунікативна політика в органах державної влади». Київ, 2008. 72 с.

Допоміжна література

22. Mitchuk O., Haidur N. The concept of «communication» in the system of social communications. *Образ*. 2021. Вип. 47. С. 68–71.

23. Mitchuk O., Borovyk A., Demianchuk V., Zoliak V., Paziuk R. The legal aspects of the activities of journalists and media professionals related to human rights protection. *Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issues*. 2020. Vol. 23, Issue 2. Article 1544-0044-23-2-470.

24. Бороздіна Р. В. Психологія ділового спілкування. Київ : Інновація, 2006. 224 с.

25. Марченко О. В. Комунікативна культура юриста : навч. посіб. Дніпропетровськ : Інновація, 2015. 200 с.

26. Мітчук О., Гайдур Н. Особливості взаємодії факторів соціокомунікаційної діяльності. *Образ*. 2021. Вип. 3 (37). С. 17–26.

27. Мова української юриспруденції : навч. посіб. / В. М. Пивоваров, О. М. Єрахторіна, О. А. Лисенко та ін. Харків : Право, 2020. 330 с.

28. Риторика : навч. посіб. / упоряд. Т. К. Ісаєнко, А. В. Лисенко. Полтава : ПолтНТУ, 2019. 247 с.

29. Судова риторика : навч. посіб. Київ : Юрінком Інтер, 2019. 496 с.

Інформаційні ресурси в Інтернет

30. Куньч З. Й. Йоанникій Галятовський в історії української риторики. *Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку*. 2009. Вип. 21. С. 25–29. URL: http://vlp.com.ua/files/05_75.pdf

31. Мацько Л. І., Мацько О. М. Риторика : навч. посіб. Київ : Вища шк., 2003. 311 с. URL: http://univer.nuczu.edu.ua/tmp_metod/1045/Мас%27ко_L_%B2.pdf

32. Мітчук О., Крупський І. Інформаційно-комунікаційна діяльність: контентні та аудиторні характеристики. *Образ*. 2023. Вип. 1 (41). С. 46–54. DOI: [https://doi.org/10.21272/Obraz.2023.1\(41\)-46-54](https://doi.org/10.21272/Obraz.2023.1(41)-46-54)

33. Молдован В. В. Судова риторика : навч. посіб. для студентів вузів. Київ : Кондор, 2010. 496 с.

34. Олійник О. Б. Правова риторика : навч. посіб. для студентів вузів. Київ : Кондор, 2010. 166 с.

35. Олійник О. Б., Молдован В. В. Юридична риторика: теорія і практика : навч. посіб. для студентів вузів. Київ : Кондор, 2009. 213 с.

36. Рогожин О. В. Риторика: загальна, судова, оперативна : підруч. для студ. і курсантів юрид. спец. : підруч. для студ. вищ. навч. зак. 2-ге вид., допов. Донецьк : Донецький юридичний інститут МВС України, 2012. 298 с.

37. Сацюк О. В. Вплив античної риторичної науки на сучасні політичні промови. URL: <http://academy.gov.ua/ej/ej3/txts/SOCIALNA/06-SACYUK.pdf>

38. Снегір'ова Є. О. Риторика і навчання усного перекладу. *Лінгвістика XXI століття: нові дослідження і перспективи*. 2009. № 3. С. 206–215.

URL:

<http://dspace.nbu.gov.ua/handle/123456789/9961>